

Standby

het vakblad voor **assistenten** in de tandheelkunde

Kijk ook op
[www.bsl.nl/
standby](http://www.bsl.nl/standby)

Training tandheelkundige zorg in verpleeghuizen

Mobiele tandarts- praktijk van Stichting Mondzorg

Standby kreeg een e-mail van Carolina Ullersma-Wentzel, bestuurder van Stichting Mondzorg, met de vraag of wij een keer langskwamen. Carolina's man werkt als tandarts voor deze stichting in een mobiele tandartspraktijk.

Uiteraard wilde Standby aan dit verzoek voldoen en ging op bezoek bij tandarts Remko Ullersma.

Door Yvonne Maassen

Stichting Mondzorg is een christelijke non-profitorganisatie die mondzorg geeft aan mensen die niet meer in staat zijn die zelf te doen. Hierbij valt te denken aan bewoners van een verpleeginstelling of een instelling voor psychiatrische patiënten. Stichting Mondzorg gaat naar de woonomgeving van de patiënten toe met een mobiele tandartspraktijk en tandartsassistentes of preventieassistentes.

Het team

Het eerste dat me opvalt als ik het terrein van GGZ-Delfland in Delft op kom, zijn de rust en ruimte. Het terrein doet parkachtig aan; er wandelen mensen en een ooievaarskoppel kleppert er lustig op los. De mobiele tandartspraktijk is snel gevonden. Mondhygiëniste Marieke Jacobse heeft de praktijk al geopend en praat me bij met een kopje thee. Al snel komen assistentes Susanne Bos, Henrike Baak en tand-

arts Remko Ullersma. Marieke vertelt dat het team van vandaag uit vier 'man' bestaat. "Twee medewerkers in de mobiele praktijk en Henrike en ik gaan naar de patiënten op de afdeling om preventiewerk te doen", vertelt ze. "Wij werken op de afdeling alleen preventief. We komen zonder afspraak en poetsen, verwijderen plaque en fluorideren wekelijks gebitten. We hopen alle patiënten te bereiken maar dat lukt meestal niet. Soms hebben ze andere activiteiten, maar dat maakt niet uit. Dan proberen we het volgende week weer." In de mobiele praktijk worden wel afspraken gemaakt voor behandelingen. Omdat Stichting Mondzorg een christelijke organisatie is, begint de dag altijd met een ochtendgebed. Na het gebed gaat ieder teamlid zijn eigen weg. Ik ga eerst bij Remko en Susanne in de mobiele praktijk kijken. De mobiele praktijk heeft een behandelkamer, een sterilisatiekamer en een medewerkersruimte. Er is zelfs een plek voor eenvoudige tandtechnische werkzaamheden. De praktijk is 13 meter lang en 2,5 meter breed. Helemaal voorin is een kleine wachtkamer. Eind 2012 was de start van de mobiele praktijk. Hij voldoet volledig aan de laatste eisen van de Inspectie voor de Gezondheidszorg. De mobiele praktijk heeft een plateau lift en een plafondlift zodat elke rolstoelgebruiker in de

Feitjes

De mobiele praktijk:

- is te bekijken op de website: www.stichtingmondzorg.nl;
- wordt jaarlijks APK gekeurd;
- is in noodgevallen 24 uur per dag bereikbaar;
- krijgt betaald vanuit de AWBZ en de regeling bijzondere tandheelkunde.

→ Het team van tandarts Ullersma

→ Henrike reinigt het gebit van een bewoner

Deze patiëntengroep heeft *een andere aanpak nodig*

praktijk en in de tandartsstoel kan komen. De behandelstoel kan weggedraaid worden zodat een patiënt ook in zijn rolstoel behandeld kan worden. De praktijk is hypermodern ingericht en kan alles wat een normale praktijk ook kan. “Het enige waar we rekening mee moeten houden is dat we alles goed vastzetten aan het einde van de dag”, stelt Susanne.

“Het röntgenapparaat was een keer niet vastgezet en tijdens het rijden is toen een barst in een computerscherm gekomen. Verder moeten we de watertank in de gaten houden en op tijd water tappen.” Later op de ochtend is het water op en moet het reservoir

gevuld worden. Een hele onderneming omdat er een grote slang vanuit het tehuis gekoppeld moet worden aan de tank. Dat vergt toch zeker een kwartier tijd.

Locatie

Een vervoersbedrijf brengt de mobiele praktijk 's nachts naar de volgende locatie. Het bedrijf plaatst de trappen en sluit de stroom aan. “Niet op alle locaties kunnen we stroom tappen, dan gebruiken we het aggregaat. Als we 's morgens beginnen, moeten we altijd checken of alles wel goed staat. Laatst waren ze in de omgeving waar wij stonden aan het heien voor een nieuwbouwwijk. Dan trilt en wiebelt alles hier”, vertelt Susanne.

Ik vraag aan Susanne hoe het gaat met het steri-

liseren. “Dat is ook iets wat we moeten inplannen. In een gewone praktijk zet je aan het eind van de werkdag de sterilisator aan. Hier kan dat niet, want het kan best zijn dat het vervoersbedrijf komt om de praktijk te verplaatsen, net nadat we weggegaan zijn. Dan gaat de stroom eraf en is het instrumentarium niet steriel”, legt ze uit. Tussen de behandelingen door gaat de sterilisator aan. Drie dagen per week is de mobiele praktijk in bedrijf.

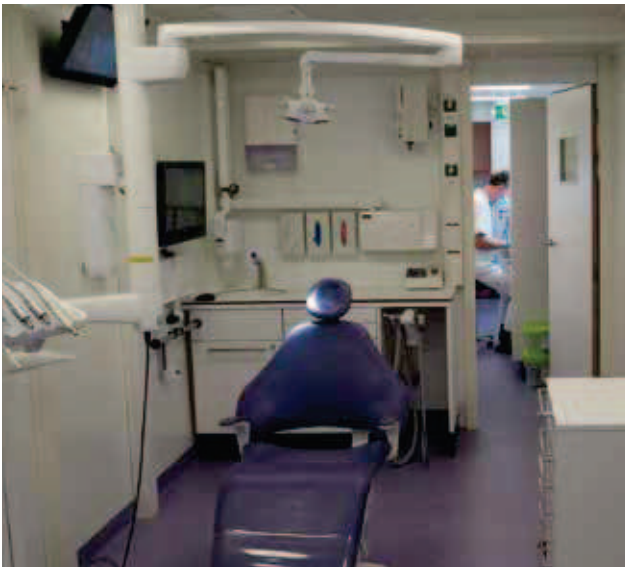
Wi-Fi

Terwijl de eerste patiënt in de stoel plaatsneemt, bemerkt Susanne dat er geen internetverbinding is. Gelukkig heeft ze de planning in haar hoofd, want heel soms gebeurt dit. Dan is er geen Wi-Fi en is het even behelpen. Tien minuten later is de Wi-Fi weer in de lucht en kunnen de behandelingen ingevoerd worden. Het team kan via XM-care inloggen in het patiëntendossier. Zo kunnen afspraken gepland worden en is de behandeling voor het personeel van de GGZ-afdeling ook zichtbaar.

Ontstaan praktijk

Remko werkte als tandarts op het Centrum Bijzondere Tandheelkunde. “Veel patiënten konden we helpen, maar ik merkte ook dat een aantal buiten de boot viel”, vertelt Remko. “Die patiënten zijn voor vervoer afhankelijk van een familielid of een begeleider. Zeker voor rolstoelpatiënten is het vervoer een struikelblok. Ook zag ik dat preventie noodzakelijk was. Zo is het idee van een mobiele praktijk

→ Doorkijkje in de mobiele praktijk

→ Trap en plateau lift achter de praktijkwagen

Drie dagen per week is de mobiele praktijk in bedrijf

geboren en nu kunnen we deze zorg naar de mensen toebrengen. De stichting bestaat intussen 3 jaar en we zijn 1,5 jaar werkzaam in deze praktijk. We hebben veel tijd nodig gehad om het financiële gedeelte rond te krijgen. We

versleten meerdere banken alvorens we het geld bij elkaar hadden. Eerst hadden we het kantoor aan huis. Intussen hebben we een kantoor in Nootdorp en werken er veertien medewerkers. Ook hebben we een raad van toezicht voor de stichting. Omdat we voor een goed doel werken, hebben we een ANBI-status (Algemeen Nut

Beogende Instelling). Zo kunnen we goedkoper programmatuur kopen en hebben we belastingvoordeel." De behandelingen worden vanuit de AWBZ betaald.

De doelgroep

Marieke: "In deze GGZ-Delfland wonen 55 psychiatrische patiënten. In de verpleeghuizen waar we op de andere dagen komen, behandelen we veel demente ouderen." Alle teamleden zijn het erover eens dat het een hele fijne groep is om mee te werken. De patiënten zijn emotioneel heel echt, niet gemaakt. "Bedreigd voelen we ons nooit", aldus Marieke. "We hebben een pieper die we in geval van nood kunnen gebruiken, maar die hebben we nog nooit nodig gehad. Het heeft alles te maken met vertrouwen. Zonder vertrouwen kom je nergens. Deze patiëntengroep heeft ook een andere aanpak nodig. Je kunt niet zomaar zeggen 'doe je mond open' en beginnen met de behandeling. Je moet het rustig opbouwen, haast werkt echt niet. Gelukkig hebben we de mogelijkheid om tijd voor patiënten te nemen. We werken vanuit een christelijk perspectief, uit naastenliefde; naast een stukje tandheelkunde bieden we tevens een luisterend oor. Op onze jasjes staat ook 'Kiezen voor Gods koninkrijk'. Uiteraard heeft het woord kiezen hier een dubbele betekenis." Om 11 uur in de ochtend loop ik naar Marieke en Henrike toe, die patiënten op hun kamer bezoeken. Marieke en Henrike gebruiken een mobiel ladekastje met alle preventiematerialen. Boven op het ladekastje staat een laptop waarop ze behandelingen direct kunnen invoeren. Henrike vertelt dat je de kamers van de patiënten als hun huis moet zien. "Daar moet je respect voor tonen." Verder krijg ik het advies om mijn fototoestel uit het zicht te houden, omdat het anders voor de bewoners bedreigend kan zijn. Omdat het mooi weer is, treffen we niet alle patiënten thuis. Een aardige patiënt is wel thuis en laat zijn gebit door Henrike inspecteren. Hij is net wakker en zit op de bedrand. Het is

→ Het preventieteam met vrijdbaar kastje

→ Marieke (l) en Henrike (r) in bespreking in het kantoorje achter in de mobiele praktijk

deze week weer niet gelukt om te poetsen; het kwam er even niet van, vertelt hij. Voor ons onvoorstelbaar maar hier orde van de dag. Henrike maakt zijn gebit schoon en intussen steekt de patiënt goedkeurend zijn duim naar mij omhoog. Als de klus geklaard is, krijgt hij een afsprakenkaart mee omdat het noodzakelijk is dat de tandarts ook naar zijn gebit kijkt. Het mooie weer lonkt meer dan het afsprakenkaartje, dat hij amper bekijkt en snel in de la stopt. Als dat maar goed gaat.

Tijdens de middagpauze praten we heerlijk buiten in het zonnetje nog wat na. “Het team gaat zes keer per jaar op outreach”, vertelt Remko. Zij geven dan gratis tandheelkunde aan ongedocumenteerden en mensen van de voedselbank. Ongedocumenteerden hebben geen toegang tot de reguliere mondzorg. In samenwerking met verschillende organisaties (zoals Stichting Ros en House of Hope) die contact hebben met deze groepen en inzicht hebben in de hulpbehoefte, wordt een selectie van patiënten gemaakt.

Na de pauze neem ik afscheid van dit lieve team. Een trots team dat letterlijk 24 uur per dag klaarstaat voor hun bijzondere patiënten.

Openingstijden

Dinsdag

9.00-17.00 uur, bij Rivierduinen, locatie GGZ-Haagstreek en eens in de maand bij verpleeghuis de Hooge Tuinen in Naaldwijk

Woensdag om de week

9.00-17.00 uur, bij Verpleeghuis Salem in Ridderkerk

Donderdag

9.00-17.00 uur, bij GGZ-Delfland, Sint Jorisweg 2, Delft

Buiten de openingstijden om is de praktijk altijd te bereiken voor spoedgevallen. ●●●

Column
Ditte

Wat een verrassing!

Welke kleur heeft een 35-jarig jubileum? Ik weet het niet eens. Laat staan dat ik in mijn eenmanspraktijk iets verwacht aan festiviteiten ter gelegenheid hiervan.

Maandag 25 november was een dag om nooit te vergeten. Het was precies 35 jaar (en 1 dag) na het behalen van mijn tandartsbul. Mijn assistent Roxanne kwam met een mand vol kaarten (meer dan 500!), bloemen, collages en andere cadeautjes de keuken in: “Namens al je patiënten en mij: van harte gefeliciteerd met je 35-jarig jubileum.”

Wat had ze gedaan en meer dan een maand voor mij geheim kunnen houden? Het begon met gekonkel met mijn softwareleverancier: mijn e-mailadres werd vervangen door het hare waardoor ze al mijn patiënten per e-mail kon bereiken om hen te betrekken in haar complot.

Dagenlang kon ze haar huis bijna niet in omdat er iedere dag weer een berg kaarten op de deurmat lag, er waren geheimzinnige telefoontjes die ik pas na 25 november begreep en patiënten die (bijna) hun mond voorbijpraatten. Maar ach, als je niets verwacht, dringt dat allemaal niet zo tot je door. Ik heb de kaarten allemaal gelezen. Lieve, leuke – in ieder geval 500 – blijken van waardering, 500 veren in mijn reet waarop ik nog jaren kan teren.

Zo’n actie van mijn assistent is natuurlijk goud waard. Het is erg leuk om dit soort aandacht al tijdens je werkzame leven te krijgen en je kunt er ook nog tijden over napraten en op teren.

Zo kwamen we erachter dat we een analfabeet in de praktijk hebben. Hij wilde zo graag iets doen dat hij Roxanne een tekst heeft laten bedenken die hij vervolgens heeft ‘nagetekend’ en als dank kregen we daar nog twee hazelnootprogressgebakjes (mijn lievelings ...) bij. Voor Roxanne is dit natuurlijk ook de beste investering in een lange loopbaan bij mij, het vertrouwen van de patiënten en de inzet voor onze praktijk. Het was geweldig en misschien een tip voor als het zover is bij jullie ‘baas’. ●●●